

शेख हसीना यांना आमच्याकडे सोपवा

बांगलादेश
अंतरिम
सरकारची
मागणी

◆ डाका, २३ डिसेंबर
माजी पंतप्रधान शेख हसीना यांना आमच्याकडे सोपवा, अशी मागणी बांगलादेशच्या अंतरिम सरकारने सोमवारी भारताकडे केली आहे. प्या मागणीसाठी बांगलादेशने भारताला राजनीतिक संदेश पाठवता.

शेख हसीना यांना सोपवाचाबाबत बांगलादेश सरकारने औपचारिकपणे भारत सरकारकडे मागणी केली आहे, असे बांगलादेशीत परार्षद, व्यवहार मंत्रालयाचे सललगार डॉ. तौहीद हसीना यांनी सांगितले. बांगलादेश सरकारने भारत सरकारला 'नोट कर्वर्ट' पाठवले आहे. यात देशीतील न्यायालयीन प्रक्रियेचा सामना करण्यासाठी शेख हसीना याच्या प्रत्यार्पिणी मागणी करण्यात आली, असे हसैन यांनी मंत्रालयात झालेल्या प्रत्यारिषदेत सांगितले.

बांगलादेशात हिंसाचार उसळत्यानंतर शेख हसीना ५ ऑगस्ट रोजी भारताच्या आश्रयाला आल्या.

हसीनांची युनूस सरकारवर टीका

◆ शेख हसीना यांनी अलिकडेंड मोहम्मद युनूस सरकारच्या विरोधात टीका केली. देशविरोधी शक्तीनी बैकापदेशीरीत्या सत्ता बळकावल्याचा आरोप त्यांनी केला. फैसिस्ट युनूस यांच्या नेतृत्वातील लोकशास्त्रीविरोधी समुहाला लोकांप्रती कोणीही जबाबदारी नाही. त्यांनी केलळ सत्ता बळकावली आहे. अशी मागणी यात केली आहे, असे विदेश प्रकरणांचे सललगार तौहीद हसैन यांनी पत्रकारांना सांगितले. शेख हसीना याच्या प्रत्यार्पिणीसाठी परार्षद मंत्रालयात एक पत्र पाठवले असल्याचे यापूर्वी सकाळी गुह विभागाचे सललगार जहांगीर आलम यांनी सांगितले होते.

दाका येथील अंतरराष्ट्रीय गुन्हे न्यायाधिकरणाने हसीना यांनी किंविक माजी कॅबिनेट मंत्री, सललगार आणि सैन्य तसेच इतर अधिकाऱ्यांच्या विरोधात मानवतेत.

विरोधातील गुन्हे आणि हिंसाचारासाठी अटक वॉर्ट जारी केले आहे.

आम्ही भारताला राजनविक संदेश पाठवला आहे. न्यायालयीन प्रक्रिया पार पाठवाची शेख हसीना यांचे प्रत्यार्पण करून, अशी मागणी यात विदेश प्रकरणांचे सललगार तौहीद हसैन यांनी पत्रकारांना सांगितले. शेख हसीना याच्या प्रत्यार्पिणीसाठी परार्षद मंत्रालयात एक पत्र पाठवले असल्याचे यापूर्वी सकाळी गुह विभागाचे सललगार जहांगीर आलम यांनी सांगितले होते.

प्रत्यार्पिणीबाबत आम्ही परार्षद मंत्रालयात पत्र पाठवले आहे. ही प्रक्रिया सुरु आहे. बांगलादेश आणि भारतात प्रत्यार्पिणीसाठी पूर्णपासूनच करार आहे आणि या कराराच्या जंतर्गत शेख हसीना यांना बांगलादेशात आणले केली. असे शेख हसीना यांनी महत्वात होते.

दाका येथील अंतरराष्ट्रीय गुन्हे न्यायाधिकरणाने हसीना यांनी किंविक माजी कॅबिनेट मंत्री, सललगार आणि सैन्य तसेच इतर अधिकाऱ्यांच्या विरोधात मानवतेत.

वडापावच्या किंमती वाढणार

सर्वसामान्यांच्या खिंशाला कात्री लागणार

◆ मुंबई, २३ डिसेंबर
सर्वसामान्यांच्या सर्वात

आवडीचा पदार्थ असलेल्या वडापावमुळे खिंशाला कात्री लागावी लागणार आहे. आता सामान्यांच्या आवडता वडापाव महागणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी वाढणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईची झाल बसणार आहे.

वडापावच्या किंमती १ ते २ रुपयांनी महागणारी आहे. असेही सर्वसामान्यांच्या वडापावलाही महागाईच

अग्रलेख...

अन्हा हा नेहमीच भारतीय समाज आणि अर्थव्यवस्थेचा महत्वाचा भाग राहिला आहे. अकथ्या दशकभरापूर्वीपर्यंत देशातील दारिक्करेणा माणसाला एका दिसेत फिरी कॉर्टीजीची गाज आहे आणि त्यासाठी किंवा खर्च करावा लागेल या आधारे ठरवती जात होती. यामुळे जुन्या सर्वेक्षणातील खर्चाचे आकडे मुख्यतः अन्नावर केंद्रित होते. १९६० च्या दशकात, कुटुंबाच्या वार्षिक खर्चाच्या तीन चतुर्थांश खर्च फक्त अन्नावर होत असे. तथापि, लोकांकडे खर्च करण्यासाठी पैसा येत लागला. ते अन्नावर कमी आणि इतर गोष्टीवर जास्त खर्च करू लागते. हा बदल भारतील शहरी भागात १९९० च्या अखेसीस दिसून आला. त्या काळात लोक अन्नापेक्षा इंधन, घाडे, शिक्षण, आरोग्य, प्रवास इत्यादीवर जास्त खर्च करू लागते होते; मात्र आता हा बदल ग्रामीण भारतातील पाहायल मिळत आहे. पहिल्यांदा ग्रामीण भागात लोक जेवणाएवजी इतर गोष्टीवर जास्त खर्च करू लागते आहेत. ताज्या आकडेवरीनुसार, भारतात अन्नावर होणारा खर्च आता ग्रामीण आणि शहरी लोकांमध्ये मासिक खर्चाच्या निम्पान्यांनी की आहे. गेल्या काही दशकांपाचे हा गाता झापाचाने तासरला आहे. एका अहवालात भारतीय घराच्या उपभोग खर्चाची तपशीलागत माहिनी दिली आहे. हा अहवाल स्पॉट तातो की, ही जगभारील एक सामान्य प्रतीकी आहे. काऱण लोकांचे उत्पन्न वाढते. ते शारीरिक श्रमागमान दूर जातात आणि त्यांचा अन्नावरील खर्च कमी होतो. याचा अर्थ असा की, लोक अधिक कमावू लागावा, तेहाते ते अन्नावर कमी खर्च करतात. काऱण त्यांच्याकडे इतर गोष्टीवर खर्च करण्यासाठी पैसे असतात.

उदाहरणादाखल अमेरिका आणि जर्मनीसाठी याचा उपभोग खर्च करतात. याचे ग्रामीण भागात लोकांचे उत्पन्न वाढते. ते शारीरिक श्रमागमान दूर जातात आणि त्यांचा अन्नावरील खर्च कमी होतो. याचा अर्थ असा की, लोक अधिक कमावू लागावा, तेहाते ते अन्नावर कमी खर्च करतात. काऱण त्यांच्याकडे इतर गोष्टीवर खर्च करण्यासाठी पैसे असतात.

8

‘‘सरणावकर्ती आज आमुची पेटताचं घेते! उठतील त्या ज्वालांतून भावी क्रांतीचे नेते!!’’

महापुरुषांचे पुतळे अन् विचारांनी समृद्ध हुतात्मा नगरी!

● શહરાત વિવિધ ઠિકાણી પૂર્ણકૃતીસહ એકૂણ ૩૪ પુતલે!

● माजी पंतप्रधानांसह चार माजी मुख्यमंत्र्यांचे पुतळे लक्षवेधक !

● प्रेरणादायी तीन रमारकांसह ऐतिहासिक बलिदान चौक

सोलापूर शहराचा क्रांतिकारी शहर म्हणून जगभरात नावलौकिक आहे. स्वातंत्र्यपूर्व काळात ब्रिटीश राजवटीत पारतंत्र्यात याच शहरात चार दिवस स्वातंत्र्य उपभोगण्यात आले. नवी पेठ येथील तत्कालीन नगरपालिकेच्या इमारतीवर पारतंत्र्यात राष्ट्रीय निशान फडकवण्यात आले होते. क्रांतिकारी आणि आक्रमक असा स्वातंत्र्याचा लढा या सोलापूर शहरात झाला. यामुळे ब्रिटिशांचे इंग्लंडमधील तथ्तवी हादरले होते. यामुळेच सोलापुरात मार्शल लॉ पुकारण्यात आला. चार स्वातंत्र्य सेनानींना फाशी देण्यात आली. त्यामुळेच सोलापूर ही क्रांती अन् प्रेरणाभूमी म्हणून ओळखली जाते. सोलापूरच्या या प्रेरणाभूमीत विविध महापुरुषांचे पुतळे सर्वांना प्रेरणा आणि ऊर्जा देत आहेत. स्वातंत्र्य सेनानी, माजी पंतप्रधान, माजी मुख्यमंत्री, यांच्या पुतळ्यांनी हे शहर वैचारिक दृष्ट्या समृद्ध झाले आहे. सोलापूर शहर महापुरुषांचे पुतळे अन् विचारांनी नटलेलं आहे. “सरणावरती आज आमुची पेटतांच प्रेते! उत्तील त्या ज्वालांनन भावी कांतीचे वेते!!” डा. पेंग्ल मंटेश हे पुतळे देत आहेत. सर्वांमाती दिशार्थक तरु आहेत.

► माता रमाई व डॉ. बाबासाहेबांचा पतळा उभारणीचे काम गतीने!

शहरातील सप्राट चौक जवळील विश्वभूषण डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर उद्यानात मात्रा रमाई व डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर यांचा पुतऱा उभारणी तसेच परिसर सुशोभीकरणाचे काम गतीने मुरु आहे. सुशोभीकरणामुळे या उद्यानाचा लोक बदलणार आहे. १५० लोकांची बैठक व्यवस्था असलेले अम्पी थिएटर करण्यात येत आहे तसेच लॉन, कारंजे यासह विविध माध्यमातून परिसर नयनरम्य होणार आहे. उद्यान सुशोभीकरणाचे काम लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे नागरी वस्ती सुधारणा योजनेअंतर्गत घेणे आवश्यक आहे.

► छत्रपती शिवाराय आणि डॉ. अंबेडकर यांचे विविध चार ठिकाणी पुतले सोलापूर शहरामध्ये छत्रपती शिवाजी महाराज आणि भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर यांचे विविध ठिकाणी चार पुतले सर्वांना प्रेरणा देत आहेत. छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे छत्रपती शिवाजी महाराज चौक एस्टी स्टॅड जवळ, जिल्हा परिषद रंगभवन जवळ, नवी पेठ नजीकच्या शिवस्मारक येथे आणि सोलापूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या कार्यालयासमोर असे चार ठिकाणी पुतले आहेत. तसेच विश्वभूषण डॉक्टर बाबासाहेब अंबेडकर यांचे पुतले पार्क स्टेडियम जवळ डॉक्टर अंबेडकर चौक, डॉक्टर अंबेडकर उद्यान समाप्त चौक (नव्याने उभारण्यात येत आहे), मिलिंद नगर येथील अस्थीविहार प्रेरणाभूमी आणि भाग्योदय हाऊसिंग सोसायटी आदी चार ठिकाणी आहेत. तर लोकमान्य टिळक यांचे शहरातील टिळक चौक, हिराचंद नेमचंद वाचनालय, जुळे येथील टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ इमारत आदी तीन ठिकाणी पुतले उभारण्यात आले आहेत. माजी पंतप्रधान इंदिरा गांधींचा महापालिका आवार आणि विजापूर रोडवरील इंदिरानगर येथे असे दोन पुतले आहेत. सात रस्ता आणि महापालिका आवार असे दोन ठिकाणी माजी मुख्यमंत्री यशवंतराव चव्हाण यांचे पुतले उभारले आहेत. मानवतावादी डॉक्टर द्वारकानाथ कोटणीस यांचे सिन्हिल हॉस्पिटल आणि कोटणीस स्मारक या दोन ठिकाणी पुतले आहेत.

► प्रेरणादायी दहा घटनांचे भित्तिशिल्प

येथील चार हुतात्मा पुतळा आणि पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर पुतळा परिसर सुशोभीकरण करण्यात आल्याने हे ठिकाण आता अतिशय प्रेरक आणि ऊर्जादायी असेच बनले आहे. राजमाता पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांचे कार्य आणि सोलापुरातील स्वातंत्र्य लढ्यातील क्रांतिकारी घटनांचे एकूण दहा भित्तीशिल्प लावण्यात आले आहेत. सोलापूर शहरातील पार्क स्टेडियम जवळ पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांचा जीवनपट आणि कायांचे दर्शन घडविणारे पाच भित्तीशिल्प पुतळ्याच्या मागील बाजूस साकारण्यात आले आहेत तसेच सोलापुरातील मे १९३० मधील स्वातंत्र्य लढ्याच्या घटनांचे पाच भित्तीशिल्प बसविण्यात आले आहे असे एकूण दहा विविध घटनांचे दश इथे लावण्यात आले आहेत. पुणे येथील शिल्पकार शहाणे यांनी हे भित्ती चार हुतात्मा पुतळ्यांसमोर कविवर्य ग. दि. माडगूळकरांच्या कवितेचा अनुवाद आवे

• स्वेच्छार्थी नामं नामिते ते नामिते नामे नामे ।

► सालापुरातील स्वातंत्र्य लढ्यातील या क्रांतिकारी घटनेचे येथील चार हुतात्मा पुतळ्यांच्या मागील भिंतीवर सोलापुरातील मे १९३० मधील स्वातंत्र्य लढ्यातील विविध घटनांचे भिंतीशिल्प लावण्यात आले आहेत. यामध्ये पारतंत्रात तत्कालीन नगरपालिकेवर राष्ट्रीय निशाण फडकविण्यात आलेला प्रसंग, तुळजापूर वेस येथील आंदोलन, त्यानंतर अधिक उग्र आंदोलन

भेटी दिल्या. आदर्श महापुरुष, स्वातंत्र्य सेनानी तसेच माजी पंतप्रधान, मुख्यमंत्री, समाज सुधारक यांचे पुत्रेहो या सोलापुरात पाहायला मिळतात. सर्वच महापुरुषांचे जयंती उत्सव सोलापूर शहरांमध्ये उत्साही वातावरणात दिमाखदार पद्धतीने साजरे केले जातात. जयंती उत्सवाची भव्य दिव्य मिरवणूक काढली जाते. सोलापुरातील विविध जयंती मिरवणुकांचा जगभरात

स्वातंत्र्यपूर्व काळात ब्रिटिश राजवटीत याच शहरात चार दिवस स्वातंत्र्य उपभोगाय्यात आलं. क्रांतिकारी आणि आक्रमक असा स्वातंत्र्याचा लढाई सोलापूर शहरात झाला. यामुळे ब्रिटिशांचं इंग्लंडचं तरतही हादरले होते. यामुळेच सोलापुरात मार्शल लॉ पुकाराय्यात आला. सोलापूर ही क्रांती अन् प्रेरणाभूमी म्हणून ओळखली जाते. या शहराला लोकमान्य टिळक, म हात्या गंधी, विज्ञवधणे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यासह महापुरुषांचा भेटी दिल्या. आदर्श महापुरुष, स्वातंत्र्य सेनानी तसेच माजी पंतप्रधान, मुख्यमंत्री, समाज सुधारक यांचे पुतुळे या सोलापुरात पाहायला मिळतात. सर्वच महापुरुषांचे जयंती उत्सव सोलापूर शहरांमध्ये उत्साही वातावरातात दिमाखदार पद्धतीने साजरे केले जातात. जयंती उत्सवाची भव्य दिव्य मिरवणूक काढली जाते. सोलापुरातील विविध जयंती मिरवणुकांचा जगभरात इंका आहे. उत्सव प्रिय शहर म्हणूनही सोलापुराची ओळख आहे.

एकूण ३४ पुतळे सर्वांना वैचारिक दृष्ट्या मार्गदर्शक ठरत आहेत.
 त्याच्बोरवर इतर शासकीय, निमशासकीय आणि शैक्षणिक तसेच
 खाजगी परिसरातील महापुरुषांचे पुतळे उभारण्यात आले आहेत. यामुळे
 महापुरुषांच्या पुतळ्यांचे शहर म्हणून एक पर्यटन स्थळही सोलापूर शहरात
 सर्वांना आकर्षित करत आहे. शहरातील विविध चौक हे महापुरुषांच्या

भव्य पुतळा उभारण्यात आला आहे. किलूचाची प्रतिकृतीसह छत्रपती संभाजी महाराज चौक दिमाखदार असा सुशोभित करण्यात आला आहे. यामुळे सोलापूरचे भौगोलिक आणि वैचारिक सौंदर्य अधिक खुलले आहे. त्याचबोरेबर काही ठिकाणी समाज सधारक आणि राजकीय नेतृत्येही पतळे

— या वाचने के बाद विषयक अध्ययन करें।

ज्ञानामृत आनंदलहरी - १८३

सांडावे मांडावे ।

काय ऐसे नाहीं ठावे ॥

नीट-नेटकी, धृष्ट-पुष्ट दिसारी त्याच्वरोबर सुशिक्षित माणसंस्था बन्याचेवढा नको ते करून जातार. असा नको ते करणाऱ्यांकडे पहिले म्हणजे ही माणसंच आहेत का? असा प्रश्न पाहण्याचा माणसाला पडतो. एखादा माणसाला माणूस म्हणावे का? असा माणसाला प्रश्न पडतो म्हणजे थोडे विचित्र वाटते. पण वस्तुव्याख्या अशीच असल्याने ते मान्याही करावे लागते. आपण कोणत्या वेळी काय करते किंवा कोणत्या वेळी काय करायला हवे, याची जाण मानवाला असायलाच हवी. नाकातली नथनी कानात आणि कानातील झुंबर नाकात घाटले म्हणजे खूप विचित्र वाटते. अगदी याप्रमाणे कोणती गोष्ट केवळ याचा कसलाही विचार न करता मनाला वाढवू तसे लोक कृत्य करीत असतात. याचीचा टिकाणी वापस येतो म्हणून नाक धरणे योग्य आहे. पण सुवासाच्या टिकाणी वापस येतो म्हणून नाक धरणे योग्य नव्हे. तरीपण योग्य-योग्येतेचा विचार न करता नाकाला धरण्याची कृती अनेकांकडून होते. अशी कृती म्हणजे माणुसकीला काठीमा फासणे नव्हे तर काय?

ऐसी बात बोलिए कोई न बोले झाठ ।

ऐसी जग जगै बैठिए कोई न बोले झाठ ॥

ही संतोषी असली तरी यांच्या विशद वागणाऱ्यांची संख्या कमी नाही. जेवतानाही नाक धरण्याचे अणि हागतानाही नाक धरण्याचे मिव्हल वेदा चाला होय. हा वेदा चाला स्वरःच्या फजितीस कारणीभूत होतो. अशा मूर्खांना केवळ काय अनुसराने व केवळ काय ताकावे हे कलत नाही. याबद्दल बोलतानं तुकाराम महाराज म्हणतात,

जेवितांही धरी । नाक हागतिया परी ॥

ऐसी बात बोलिए कोई चाला । अपूर्वांच अवकला ॥

सांडावे मांडावे । काय ऐसे नाहीं ठावे ॥

मुंके प्राणीसंस्था शिकविलेल्या गोष्टीचे पालन करतात. केळ्वा व कोठे काय करावे हे त्यांना कल्पते. पाण बुद्धीवादी माणूस मात्र स्वतःच्या अहंकारात बन्याच्वेळा नको ते करून जातो. मी शिकायला असतांना शिक्षण खर्च निधावा म्हणून औरंगाबादला चिप्रत परिक्षक म्हणून काम पाहात होतो. एक चिप्रपटाच्या मध्यंतरामध्ये मी लघुशंकेला गेलो असता विचित्रच पहायला मिळाले. एक धृष्टपृष्ठ शर्तीग केलेल्या व्यक्तीने लघुशंकेला उंभे राहण्यासाठी आपल्या अंगारीला पैंट काढून खालीवार घेतली आणि अलंतर तोकड्या चूळीवर उपा राहिला. सर्व लोक त्याच्या कायीकडे उंभे पैंट ओढली आणि वसू खाली फेळून तो तरुण पक्कन गेला. त्यानंतर हा तरुण तोकड्या चूळीवर ओढले त्या पैंटकडे घालू लागला. आपण जसे या अशोपनियम कृतीबद्दल हस्त असाल, त्यांपेक्षीही अमीझी जास्त हसलो आणि बरेच लोक लाजलेलुद्धा! स्वतःच्या कृतीची अनेकांना लाज वाटत नसली तरी पाहण्याचा अनेकांना त्यांच्या कृतीची लाज वाटते. मुक्या प्राण्यांकडून किंवा वेड्या माणसांकडून एखादी नको ती घटना घडली तर त्याचे कोणाला विशेष कांही वाटत नाही. पण वुद्धीवान माणसांकडून असे कांही घडले म्हणजे निश्चितव लाजीरवाणे वाटते जास्त लाडावलेल्या किंवा स्वतःला फार शहाणे समजणाऱ्यांकडूनच मोर्जा प्रमाणावर असा नको त्या घटना घडत असतात. चांगल्यावाईटाताता, काळजीवेळेतात, योग्य-योग्येतेली फरक काणसाला समजायलाच पाहिजे. असा फरक न करता वागणाऱ्याला फजितीस तोंड खावेच लागते. समोर कोणी कांही म्हणत नसले तरी माधारी का होईना पण लोक नांव ठेवतात हे लक्षत ठेवावे.

जय जय रामकृष्ण हरी।

- ज्ञानदास डॉ. विजयकुमार फड

मो. १४२२२१६४४८

► संक्षिप्त वृत्त...

२३ डिसेंबर ते ३ जानेवारी

प्रत्यक्ष क्षयरुण शोध मोहीम

धाराशिव, दि. २३ डिसेंबर -

जिल्हात सार्वजनिक आरोग्य विभागाकडून प्रत्यक्ष क्षयरुण शोध मोहीम २३ डिसेंबर २०२४ ते ३ जानेवारी २०२५ पर्यंत राबविण्यात येणार आहे. राष्ट्रीय क्षयरुण दुरीकरण कार्यक्रमानंतर राज्य शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनेनुसार ही मोहीम राबविण्यात येत आहे. शहरी व ग्रामीण भागात अविजेखमीलीच्या ठिकाणी तपार केलेल्या कृती आराशिवानुसार आरोग्य कर्मचारी, आशा स्वयंसेविका, क्षेत्रीय स्तरावरील कर्मचारी व स्वयंसेवक यांच्या १३ एप्रिलकडून दरोज ४० ते ५० घंटांना घेणे देणार आहेत. त्यामध्ये ३८ हजार २२१ कुटुंबांचे सर्वेक्षण केले जाणार आहे. या मोहीमेचे उद्दिष्ट क्षयरुणाच्या निदानाआधारावी अद्यापही वंचित असणाऱ्या संशयित क्षयरुणांचा शोध घेऊन त्यांना क्षयरुण निदान करून औषधोपचारावर आणणे हे आहे. या मोहीमेचे प्रशिक्षित पथकांदारे गुड्हभेट देऊन क्षयरुणाची लक्षणे असणाऱ्या व्यक्तींचा शोध घेण्यात येऊन संशयीत क्षयरुणांने थुंकी नमुने व एकसे तपासणी तसेच आवश्यकेनुसार तपासणी करण्यात येणार आहेत. क्षयरुणाची लक्षणे असणाऱ्या व्यक्तींचे रोग निदान व नवीन आढळलेल्या क्षयरुणांना औषध उपचार सर्व आरोग्य संस्थानांकार्फत मोफ्त उपलब्ध आहेत.

नववर्षाच्या निमित्ताने मद्य विक्रीची

परवान दुकाने उशिरापर्यंत सुरु राहणार

धाराशिव, दि. २३ डिसेंबर -

नाताळ व नववर्षाची दुकाने विदेशी मद्य किरकोळ विक्रीची, वियर विक्रीची, परवान कक्ष, क्लब परवाना असलेली तसेच मद्य विक्रीची दुकाने २४ डिसेंबर, २५ डिसेंबर आणि ३१ डिसेंबर २०२४ रोजी निधारित वेळेनंतर रात्री १०.३० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत तर काही दुकाने पहाटे ५ वाजेपर्यंत उघडे तेव्हायास जिल्हाधिकारी डॉ. मैनक घोष यांनी एका आदेशाद्वारे मार्गात दिली आहे. यामध्ये एफएल -२ (विदेशी मद्य किरकोळ विक्रीची दुकान), एफएलवीआर -२ (बंद बाटलीतून बीअर विक्रीची दुकाने रात्री १०.३० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत तर एफएल -३ (परवान कक्ष) असलेली मद्यविक्रीची दुकाने आणि एफएल -४ (क्लब परवाना असलेली मध्यविक्रीची दुकाने) रात्री ११.३० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे ५ वाजेपर्यंत आणि सीएल -३ प्रकारातील मध्यविक्रीची परवाना दुकाने अव व व वांगाच्या नगरपालिका क्षेत्रात रात्री ११ ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत व इतर ठिकाणी रात्री १० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत सुरु ठेवण्यास मान्यत्व देण्यात आली आहे.

जि.प.च्या ३५० कर्मचाऱ्यांनी घेतला

प्रकृती परीक्षण शिविराचा लाभ

धाराशिव, दि. २३ डिसेंबर -

२६ नोव्हेंबर ते २५ डिसेंबर या कालावधीत देश का प्रकृती परीक्षण अधिकायांनी राबविले जात आहे. या अविनायानात जिल्हातील १८ ते ७० वर्ष वयोगटातील सर्व नागरिकांची अयुवेंद्र तजाकडून परीक्षण केले जात आहे. १९ व २० डिसेंबर रोजी यांच्यांनी राबविले असलेली मध्यविक्रीची दुकाने आणि एफएल -४ (क्लब परवाना असलेली मध्यविक्रीची दुकाने) रात्री १०.३० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत तर एफएल -३ (परवान कक्ष) असलेली मध्यविक्रीची दुकाने आणि एफएल -४ (क्लब परवाना असलेली मध्यविक्रीची दुकाने) रात्री ११.३० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे ५ वाजेपर्यंत आणि सीएल -३ प्रकारातील मध्यविक्रीची परवाना दुकाने अव व व वांगाच्या नगरपालिका क्षेत्रात रात्री ११ ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत व इतर ठिकाणी रात्री १० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत सुरु ठेवण्यास मान्यत्व देण्यात आली आहे.

जि.प.च्या ३५० कर्मचाऱ्यांनी घेतला

प्रकृती परीक्षण शिविराचा लाभ

धाराशिव, दि. २३ डिसेंबर -

२६ नोव्हेंबर ते २५ डिसेंबर या कालावधीत देश का प्रकृती परीक्षण अधिकायांनी राबविले जात आहे. या अविनायानात जिल्हातील १८ ते ७० वर्ष वयोगटातील सर्व नागरिकांची अयुवेंद्र तजाकडून परीक्षण केले जात आहे. १९ व २० डिसेंबर रोजी यांच्यांनी राबविले असलेली मध्यविक्रीची दुकाने आणि एफएल -४ (क्लब परवाना असलेली मध्यविक्रीची दुकाने) रात्री १०.३० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत तर एफएल -३ (परवान कक्ष) असलेली मध्यविक्रीची दुकाने आणि एफएल -४ (क्लब परवाना असलेली मध्यविक्रीची दुकाने) रात्री ११.३० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे ५ वाजेपर्यंत आणि सीएल -३ प्रकारातील मध्यविक्रीची परवाना दुकाने अव व व वांगाच्या नगरपालिका क्षेत्रात रात्री ११ ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत व इतर ठिकाणी रात्री १० ते दुसऱ्या दिवशी पहाटे १ वाजेपर्यंत सुरु ठेवण्यास मान्यत्व देण्यात आली आहे.

जि.प.च्या ३५० कर्मचाऱ्यांनी घेतला

प्रकृती परीक्षण शिविराचा लाभ

धाराशिव, दि. २३ डिसेंबर -

तालुक्यातील गौणगाव येथे जि.प.प्रा. शाळेच्या प्रांगणात शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल प्रजा प्रकाश पाटोले, (निलामा नार परीक्षण पाणीपुरुखांची अधियंतरी), गौणीरी कम्पलाचर कापसे यांची (एम.बी.बी.एस नाशिक), अक्षय लहू माने सहायता येण्यात आली आहे. यांच्यांनी राबविले असलेल्या एक.आर.असिस्टेंट (उपरु), कृष्णाकात राजेंद्र कापसे (सीआरपीएफ) आदीची शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल प्रामाण्याचायत कायांलाच्या व ग्रामस्थांच्या वतीने याप्रसंगी सरपंच सचिवी कापसे, उपसंपर्च कापासाहेब वाटोले, मधुवर कापसे, गुणवंत सपकाळ, विकास कापसे, ढोते, गवळी, गोरे, घाडो, ताकापे, सरतीचा कापसे, अंकुश कापसे, पांडुरुंग यांची वाटोले, लालासाहेब पाटोले, सर्व ग्रा.पं.सदस्य पंडित पाटोले, मधेश कापसे, कांताबाई पाटोले, नंदवाई कापसे, जरानांन पाटोले, योगीता कापसे, शालेय कमिटी अध्यक्ष कमलेश कदम यांच्या सह ग्रामस्थ व शिक्षक यांवेळी उपस्थित होते.

शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल

ग्रा.पं. व ग्रामस्थांच्या वतीने सत्कार

कलंब, दि. २३ डिसेंबर -

तालुक्यातील गौणगाव येथे जि.प.प्रा. शाळेच्या प्रांगणात शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल प्रजा प्रकाश पाटोले, (निलामा नार परीक्षण पाणीपुरुखांची अधियंतरी), गौणीरी कम्पलाचर कापसे यांची (एम.बी.बी.एस नाशिक), अक्षय लहू माने सहायता येण्यात आली आहे. यांच्यांनी राबविले असलेल्या एक.आर.असिस्टेंट (उपरु), कृष्णाकात राजेंद्र कापसे (सीआरपीएफ) आदीची शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल प्रामाण्याचायत कायांलाच्या व ग्रामस्थांच्या वतीने याप्रसंगी सरपंच सचिवी कापसे, उपसंपर्च कापासाहेब वाटोले, मधुवर कापसे, गुणवंत सपकाळ, विकास कापसे, ढोते, गवळी, गोरे, घाडो, ताकापे, सरतीचा कापसे, अंकुश कापसे, पांडुरुंग यांची वाटोले, लालासाहेब पाटोले, सर्व ग्रा.पं.सदस्य पंडित पाटोले, मधेश कापसे, कांताबाई पाटोले, नंदवाई कापसे, जरानांन पाटोले, योगीता कापसे, शालेय कमिटी अध्यक्ष कमलेश कदम यांच्या सह ग्रामस्थ व शिक्षक यांवेळी उपस्थित होते.

शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल

ग्रा.पं. व ग्रामस्थांच्या वतीने सत्कार

कलंब, दि. २३ डिसेंबर -

तालुक्यातील गौणगाव येथे जि.प.प्रा. शाळेच्या प्रांगणात शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल प्रजा प्रकाश पाटोले, (निलामा नार परीक्षण पाणीपुरुखांची अधियंतरी), गौणीरी कम्पलाचर कापसे यांची (एम.बी.बी.एस नाशिक), अक्षय लहू माने सहायता येण्यात आली आहे. यांच्यांनी राबविले असलेल्या एक.आर.असिस्टेंट (उपरु), कृष्णाकात राजेंद्र कापसे (सीआरपीएफ) आदीची शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्याबदल प्रामाण्याचायत कायांलाच्या व ग्रामस्थांच्या वतीने याप्रसंगी सरपंच सचिवी कापसे, उपसंपर्च कापासाहेब वाटोले, मधुवर कापसे, गुणवंत सपकाळ, विकास कापसे, ढोते, गवळी, गोरे, घाडो, ताकापे, सरतीचा कापसे, अंकुश कापसे, पांडुरुंग यांची वाटोले, लालासाहेब पाटोले, सर्व ग्रा.पं.सदस्य पंडित पाटोले, मधेश कापसे, कांताबाई पाटोले, नंदवाई कापसे, जरानांन पाटोले, योगीता कापसे, शालेय कमिटी अध्यक्ष कमलेश कदम यांच्या सह ग्रामस्थ व शिक्षक यांवेळी उपस्थित होते.

विद्यार्थ्यांच्या श्रमदानातून वांधला भाटरिरापूरा येथे वनराई बंधारा

तालुक्यातील गौणगाव येथील नदीवर

कलंब, दि. २३ डिसेंबर -

विद्यार्थ्यांच्या श्रमदानातून वांधला भाटरिरापूरा येथे वनराई बंधारा विद्यार्थ्यांच्या श्रमदानातून वांधला भाटरिरापूरा येथील नदीवर कापसे, जरानांन पाटोले, योगीता कापसे, शालेय कमिटी अध्यक्ष कमलेश कदम यांच्या सह ग्रामस्थ व शिक्षक यांवेळी उपस्थित होते.

विद्यार्थ्यांच्या श्रमदानातून वांधला भाटरिरापूरा येथे वनराई बंधारा

विद्यार्थ

